

Μυθιστορίες

Ομαδική Έκθεση

25 Μαΐου – 15 Σεπτεμβρίου, 2024

Πόρος

Εννέα εικαστικοί, η Αλεξάνδρα Αθανασιάδη, η Λύδια Δεληκούρα, ο Ιάσοντας Καμπάνης, η Κατερίνα Κατσιφαράκη, ο Αλέκος Κυραρίνης, ο Τάσος Μαντζαβίνος, ο Πέτρος Μώρης, ο Νίκος Ποδιάς και η Νάνα Σαχίνη, με πλαίσιο τη *Mare Nostrum* Μεσόγειο, αναδιφούν τα στρώματα της Ιστορίας και την επιδραστική ενέργεια του Μύθου. Θραύσματα της Ιστορίας εμπλέκονται με αφηγηριακούς μύθους· αλλά και μύθοι αιωνόβιοι ανιχνεύονται μέσα στα ιστορικά γεγονότα. Τα έργα της έκθεσης αφηγούνται την προσωπική επιλεκτική προσέγγιση των καλλιτεχνών στην θεματική αυτή.

Η Αλεξάνδρα Αθανασιάδη παρουσιάζει έργα από τις ενότητες "Μνήμες" και "Θραύσματα", οι οποίες αναφέρονται σε αποσπασματικά στοιχεία από την προσωπική και τη συλλογική μνήμη ή και από τυχαία αντικείμενα-ευρήματα. Πρόκειται για ένα σαφές αποτύπωμα από την ορατή και την άορατη πραγματικότητα, εμποτισμένο με έντονα ανακλώμενα συναισθήματα. Αφητηρία της είναι οι απτές εκφράσεις της κλασικής Αρχαιότητας, η μεταγραφή τους στον νεώτερο κόσμο, αλλά και κομμάτια, κάποτε και συντρίμματα, από σύγχρονα αγγεία και αντικείμενα της απανταχού καθημερινότητας, στα οποία διακρίνονται *ad hoc*, ηθελημένα επιγραφόμενα. Αναπαριστά και αναπλάθει ένα παρόν το οποίο, όμως, συντίθεται και από διάσπαρτα υλικά της Μνήμης, δηλαδή του παρελθόντος. Χρησιμοποιεί φθαρτά υλικά τα οποία μετασχηματίζει ώστε να αποκτήσουν μια νέα ιδιότητα.

Η Λυδία Δεληκούρα έχει ως αφητηρία την φύση την οποία επιχειρεί να μετουσιώσει σε εικαστική γλώσσα. Συνθέτει έτσι μιαν ενδιάμεση πραγματικότητα ανάμεσα στο εικονιζόμενο και το συμβολικό· επίσης, προσπαθεί να "ερμηνεύσει" καλλιτεχνικά το παλαιόθεν νέο. Συνειρμικά προκύπτουν αρχέγονοι μύθοι, όπως αυτοί που

CITRONNE

περιβάλλουν τον σκαντζόχοιρο, η αρχιλόχεια αναφορά, καθώς και η μεταγενέστερη αλληγορία του Σοπενχάουερ. Βυζαντινά μοτίβα αναγνωρίζονται στον "Πλοχμό", δηλαδή στον πλόκαμο, στην πλεξούδα, στην αλυσίδα με το αυστηρό γεωμετρικό σχέδιο που παραπέμπει στο παραδοσιακό πλέξιμο. Μύθος και Ιστορία εκφράζονται ως "πλοκή", ως αλληλένδετοι και εναλλασσόμενοι κρίκοι.

Ο Ιάσων Καμπάνης κάνει μια διαδρομή μακρά μέσα στον αρχαίο μεσογειακό πολιτισμό. Οι κεφαλές του θεού Πανός υπενθυμίζουν την συμβολική του Μύθου: το παν, δηλαδή η φύση στην πληρότητά της, μέρος της οποίας είναι και ο Άνθρωπος. Έπεται η λεοπάρδαλη, ως εξωτικό σύνθετο ζώο κατά τους Ρωμαίους και ως *genius loci*, τοπικό αγαθό πνεύμα του τόπου. Τέλος, το έργο "και εδώ θα σταματούν τα υπερήφανα κύματά σου" οδηγεί τον θεατή στο βιβλικό απόσπασμα από τον Ιώβ και, ταυτοχρόνως, στην απεριόριστη δύναμη του νερού, η οποία θα σταματήσει για να δημιουργήσει την ξηρά ως αναπόσπαστο στοιχείο της φύσης. Στη σχέση αυτή παραπέμπει και το εικονιζόμενο δέντρο.

Η Κατερίνα Κατσιφαράκη στα εκτιθέμενα έργα έχει ως αφηγηριακό υλικό την φραγκοσυκιά. Το φυτό αυτό, με προέλευση από την καθ' ημάς Ανατολή, συνδέεται με αρχετυπικούς μύθους, παρόντες στην μνήμη των λαών της περιοχής. Στο βιβλικό φραγκόσυκο, *rickly pear*, αναφέρεται και ο ποιητής T. S. Eliot, στους καταληκτικούς στίχους του *Hollow Men*, ως εικόνα παρακμής. Η καλλιτέχνις ερευνά τον χώρο ανάμεσα στην ιδέα και την πραγματικότητα και ανάμεσα στην έμπνευση και την δημιουργία. Οι "Ιστοί Φραγκοσυκιάς" έχουν αλλοιωθεί από τον χρόνο και έχουν μετατραπεί σε ένα αχνό πλέγμα-σε έναν ιστό αράχνης, ο οποίος παραπέμπει άμεσα και στον ομώνυμο μύθο. Η καλλιτέχνις επεξεργάζεται επίμονα το υλικό αυτό, στο οποίο επιπροσθέτει φύλλα χρυσού.

Ο Αλέκος Κυραρίνης εκθέτει ένα γλυπτικό έργο το οποίο ονομάζει "Κυκλαδικό". Το όνομα προφανώς παραπέμπει στην μακρά πολιτισμική ιστορία αυτής της νησιωτικής περιοχής, παρούσα σε όλες τις εκφάνσεις του Λόγου και της Τέχνης. Η δημιουργία τοποθετείται στο παρόν, όμως οι αναφορές έρχονται από τα βάθη της Ιστορίας και της παράδοσης. Αναγνωρίζονται τα οικεία μοτίβα του καλλιτέχνη, τα οποία έρχονται από την πρωτοχριστιανική και τη βυζαντινή καλλιτεχνία. Το έργο αυτό υπενθυμίζει και τα τάματα και αναθήματα στις θαυματουργές εικόνες, τα *ex voto*, τα αυτοσχέδια προσευχητάρια· ταυτοχρόνως, διακρίνεται η αγάπη του καλλιτέχνη

για τα νέα ρεύματα και για τον μοντερνισμό. Το έργο, επομένως, παραπέμπει σε μια μακρινή λαϊκή αφετηρία· εντάσσεται, όμως, σε μια απολύτως σύγχρονη αντίληψη της πραγματικότητας, καλλιτεχνικής- και όχι μόνον.

Ο Τάσος Μαντζαβίνος παρουσιάζει το έργο με τίτλο "Σπίτι των Ιδεών και των Τεχνών". Εκεί στεγάζεται ο ψυχικός κόσμος του καλλιτέχνη, το υποσυνείδητο του βίου. Σύμβολα, μνήμες, αναφορές και παραπομπές από διάφορες φάσεις της προσωπικής ιστορίας του καλλιτέχνη αναμειγνύονται με τη λαϊκή παράδοση και τα μοτίβα της. Πρόκειται για αρχέτυπα τα οποία κινούνται γύρω από τη μνήμη, το βίωμα και το όνειρο, με έντονη ελληνικότητα, και με πλαίσιο το μέγα αρχέτυπο του Ελληνισμού, τη θάλασσα.

Ο Πέτρος Μώρης στην γλυπτική του σύνθεση παρουσιάζει την "Σφίγγα" ως δάνειο από την Αρχαιότητα. Η Σφίγξ, ετυμολογικά ερμηνευόμενη ως "Ζώσα Εικόνα" στην αρχαία αιγυπτιακή γλώσσα, είναι ένα αινιγματικό πλάσμα της ελληνικής μυθολογίας. Θέτει στους περαστικούς έναν γρίφο, η λύση του οποίου εξασφαλίζει τον βίο· αντιθέτως, η αποτυχία οδηγεί στον θάνατο. Ο γρίφος αφορά την ίδια την υπόσταση του ανθρώπου- γι' αυτό, άλλωστε, και συνδέθηκε άμεσα με την ψυχανάλυση. Παράλληλως, στο "Βέλος", ο καλλιτέχνης χρησιμοποιεί το μάρμαρο ως υλικό αποτύπωσης, όπου ενσωματώνει ίχνη και χρώματα με μορφικά χαρακτηριστικά που παραπέμπουν στα γκράφιτι.

Ο Νίκος Ποδιάς φτιάχνει μια πανοπλία. Πρόκειται για έναν "Θώρακα" φτιαγμένο από χαρτί- ένα *contradictio in terminis*, μια αλληλο-ακυρωτική σύνθεση. Ο εξ ορισμού ισχυρός θώρακας καθίσταται εύθραυστος, καθώς είναι χάρτινος· άρα και η πανοπλία είναι απατηλή. Ένα δεύτερο έργο αναπαριστά το δέρμα του φιδιού, με ορατές τις φολίδες οι οποίες, με εντυπωσιακούς σχηματισμούς, τού προσδίδουν φως και χρώμα. Η πανοπλία αίρεται πάνω από το έδαφος, καλύπτει το άνω μέρος του σώματος και αποσκοπεί να προστατεύσει την ζωή και να αναστείλει τον θάνατο. Το φίδι, ο όφης, παλαιόθεν φορέας κακού, έρπει επί της γης και κρύβεται στα σκότη. Ταυτοχρόνως, ο όφης εικονογραφεί και συμβολοποιεί έναν ολόκληρο κόσμο σκέψης, φιλοσοφίας και επιστήμης: από την Ιατρική έως τη Θεοσοφία (Θεός-Όφης), όπως την περιέγραψε ο Καζαντζάκης. Σύμβολα-θραύσματα που ανάγονται στα βάθη των αιώνων, τα έργα αυτά μεταφέρουν το βάρος του παρελθόντος στην λειτουργική αναγκαιότητα του παρόντος.

Η Νάνα Σαχίνη έχει ως κανόνα το αδιαίρετο ανάμεσα στο σώμα, την μορφή, την ύπαρξη, την πολιτική, την ποίηση. Υπενθυμίζει αφετηριακά τον αχάτη, έναν ημιπολύτιμο λίθο ο οποίος συνδέεται με μια σειρά από παραδόσεις και δοξασίες. Συμβολίζει την γονιμότητα και την υγεία, αλλά και την σταθερότητα και την ηρεμία. Ένας από τους σχηματισμούς του μοιάζει με το "μάτι" που αποτρέπει το κακό, μια ιδιαίτερος διαδεδομένη πίστη στην Ανατολή. Η καλλιτέχνης θεωρεί το πέτρωμα αυτό σύνδεση του ανθρώπινου σώματος και της γης. Και πάλι ο μύθος και η παραδοσιακή δοξασία συναντούν την τρέχουσα πραγματικότητα.

Οι εννέα αυτοί καλλιτέχνες εκφράζουν την εντοπιότητα, ως απόηχο της Ιστορίας και αποκύημα του Μύθου.